

Kenmerk	W03.13.0451/II
Datum advies	14 februari 2014
Vindplaats	Kamerstukken II 2013/14, 33 970, nr. 4

Samenvatting

De Afdeling advisering van de Raad van State heeft advies uitgebracht over het wetsvoorstel tot vaststelling van een nieuwe Instellingswet Raad voor strafrechtstoepassing en jeugdbescherming. Het wetsvoorstel is op 25 juni 2014 bij de Tweede Kamer ingediend. Daarmee is ook het advies van de Raad van State openbaar geworden.

Inhoud wetsvoorstel

De Raad voor strafrechtstoepassing en jeugdbescherming (RSJ) is de hoogste rechter in zaken over de rechtspositie van gedetineerden en tbs-gestelden (zoals het toekennen van verlof). Daarnaast heeft de RSJ een adviserende taak.

Het wetsvoorstel regelt in de eerste plaats dat de RSJ wordt gesplitst in een Afdeling advisering en een Afdeling rechtspraak. Het doel daarvan is de onafhankelijke uitvoering van beide taken van de RSJ beter zichtbaar te maken. Over dit onderdeel van het wetsvoorstel maakt de Afdeling advisering geen opmerkingen. Ten tweede regelt het wetsvoorstel dat tegen de uitspraken van de RSJ cassatie in het belang der wet bij de Hoge Raad kan worden ingesteld. Ten slotte wordt voorgesteld in de wet vast te leggen dat de RSJ de veiligheid van de samenleving en de belangen van slachtoffers en nabestaanden expliciet moet meewegen bij de beoordeling van geschillen.

Cassatie in het belang der wet

Cassatie in het belang der wet heeft geen gevolgen voor de partijen bij de zaak zelf, maar levert een bijdrage aan de verduidelijking van het recht. De introductie van cassatie in het belang der wet tegen uitspraken van de RSJ bevordert volgens de toelichting bij het wetsvoorstel de rechtsvorming en de rechtseenheid. De Afdeling advisering merkt op dat het merendeel van de uitspraken van de RSJ zich er niet voor leent om cassatie in het belang der wet toe te passen. De Hoge Raad zal die uitspraken slechts terughoudend kunnen toetsen, omdat in die uitspraken geen rechtsvragen aan de orde zijn, maar de feitelijke omstandigheden van het geval gewaardeerd worden. Het is volgens de Afdeling advisering dan ook niet te verwachten dat het instrument 'cassatie' erg effectief zal zijn. De enkele – fictieve – voorbeelden die in de toelichting op het wetsvoorstel worden gegeven onderbouwen nog niet dat de rechtseenheid daadwerkelijk in het geding is. De Afdeling advisering wijst er bovendien op dat raadsheren in de Hoge Raad als gevolg van het wetsvoorstel geen zitting meer kunnen hebben in de RSJ. Dat zal juist een negatief effect hebben op de kwaliteit van de rechtspraak van de RSJ en de rechtseenheid.

De Afdeling advisering concludeert dat de noodzaak van de introductie van het instrument 'cassatie in het belang der wet' tegen de uitspraken van de RSJ onvoldoende is aangetoond

en adviseert dit onderdeel van het wetsvoorstel te heroverwegen.

Veiligheid van samenleving en belangen slachtoffers en nabestaanden

Het wetsvoorstel regelt verder dat de RSJ de veiligheid van de samenleving en de belangen van slachtoffers en nabestaanden uitdrukkelijk bij de beoordeling van geschillen zal moeten betrekken. De Afdeling advisering merkt op dat onvoldoende duidelijk is waarom deze toetsingsgronden expliciet in de wet moeten worden opgenomen, terwijl niet is gebleken dat de RSJ momenteel zou tekortschieten in het meewegen van deze belangen. Uit de rechtspraak van de RSJ blijkt juist dat hij aan deze belangen aandacht besteedt. De Afdeling advisering gaat er niet van uit dat het wetsvoorstel gevolgen heeft voor de individuele belangenafweging door de rechter; het wetsvoorstel is hier echter niet duidelijk over.

De Afdeling adviseert te verduidelijken waarom de toetsingsgronden expliciet in het wetsvoorstel zijn opgenomen en, indien de noodzaak daarvan niet kan worden gemotiveerd, daarvan af te zien.

Lees [hier](#) de volledige tekst van het advies van de Raad van State en het nader rapport van de staatssecretaris.